

HET ONDERWIJSSYSTEEM IN HET VERENIGD KONINKRIJK

In het Verenigd Koninkrijk zijn er vijf onderwijsfasen: voorschools onderwijs, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, voortgezet onderwijs (FE) en hoger onderwijs (HE). Onderwijs is verplicht voor alle kinderen tussen de 5 (4 in Noord-Ierland) en 16 jaar. FE is niet verplicht en omvat niet-geavanceerd onderwijs dat kan worden gevolgd aan instellingen voor voortgezet (inclusief tertiair) onderwijs en instellingen voor hoger onderwijs (HEI's). De vijfde fase, HE, is onderwijs na het GCE A-level en het equivalent daarvan, dat voor de meeste voltijdstudenten plaatsvindt aan universiteiten en andere HEI's en hogescholen.

Vroegschoolse educatie

In Engeland hebben alle drie- en vierjarigen sinds september 2010 recht op 15 uur gratis kleuteronderwijs gedurende 38 weken per jaar. Het kleuteronderwijs vindt plaats in verschillende omgevingen, waaronder openbare kleuterscholen, kleuterklassen en ontvangstklassen binnen basisscholen, maar ook in instellingen buiten de openbare sector, zoals vrijwillige kleuterscholen, particuliere kinderdagverblijven of gastouders. De afgelopen jaren heeft er een grote uitbreiding plaatsgevonden van het onderwijs en de kinderopvang voor jonge kinderen. De Onderwijswet van 2002 breidde het nationale leerplan voor Engeland uit met de Foundation Stage, die voor het eerst werd geïntroduceerd in september 2000 en het onderwijs van kinderen omvatte vanaf de leeftijd van 3 jaar tot het einde van het kleuterjaar, wanneer kinderen 5 jaar oud zijn. De Early Years Foundation Stage (EYFS) trad in september 2008 in werking en vormt één enkel regelgevend en kwaliteitskader voor het aanbieden van onderwijs, ontwikkeling en opvang voor kinderen in alle geregistreerde instellingen voor jonge kinderen, vanaf de geboorte tot het schooljaar waarin ze 5 jaar worden. Het EYFS-profiel (EYFSP) is de wettelijk verplichte beoordeling van de ontwikkeling en leerprestaties van elk kind aan het einde van het schooljaar waarin het 5 jaar wordt.

In Wales hebben kinderen vanaf het semester na hun derde verjaardag recht op een gratis deeltijdse opvangplaats totdat ze naar de leerplicht gaan. Deze plaatsen kunnen zich bevinden in een openbare school of in een niet-openbare instelling, zoals een vrijwillige speelgroep, een particuliere kinderdagverblijf of een erkende gastouder die onderwijs mag aanbieden. De Foundation Phase is een holistisch ontwikkelingscurriculum voor 3- tot 7-jarigen, gebaseerd op de behoeften van het individuele kind om aan te sluiten bij zijn of haar ontwikkelingsfase. De wettelijke invoering van het Foundation Phase-kader begon in september 2008 en het proces werd voltooid in het schooljaar 2011/12.

In Schotland begint het onderwijs doorgaans met de kleuterschool. Lokale overheden zijn verplicht om voor elk kind een gesubsidieerde deeltijdplaats te garanderen vanaf het begin van het schooljaar na de derde verjaardag van het kind. Kleuteronderwijs kan worden aangeboden door centra van de lokale overheid, of door particuliere en vrijwillige aanbieders in het kader van een samenwerkingsovereenkomst. In Schotland wordt het onderwijs in de vroege kinderjaren 'ante-pre-school education' genoemd voor kinderen die in het schooljaar na hun derde verjaardag beginnen met kleuteronderwijs, tot het einde van dat schooljaar (opmerking: afhankelijk van wanneer het kind 3 jaar is geworden, kunnen sommige kinderen slechts een deel van een schooljaar aan ante-kleuteronderwijs ontvangen (bijv. 1 trimester), terwijl andere kinderen een volledig schooljaar aan kleuteronderwijs kunnen ontvangen). Alle kinderen hebben recht op een volledig schooljaar kleuteronderwijs in het schooljaar voordat ze in aanmerking komen voor en geacht worden te beginnen met de basisschool.

In het regeringsprogramma van de Noord-Ierse regering is vastgelegd *dat „elk gezin dat dat wenst, ten minste één jaar voorschools onderwijs moet kunnen krijgen“*. Gesubsidieerde voorschoolse plaatsen zijn beschikbaar in openbare kleuterscholen en -afdelingen en in die particuliere en particuliere instellingen die deelnemen aan het Pre-School Education Expansion Programme (PSEEP). Plaatsen in de particuliere sector

zijn deeltijdplaatsen, terwijl er in de wettelijke kleuterschoolsector zowel voltijd- als deeltijdplaatsen beschikbaar zijn. Het voorschoolse onderwijs is bedoeld voor kinderen in het jaar direct voorafgaand aan hun toetreding tot groep 3. Gezien de leeftijd waarop het verplicht onderwijs in Noord-Ierland begint, betekent dit dat kinderen tussen de 3 jaar en 2 maanden en 4 jaar en 2 maanden oud zijn in de maand september waarin zij aan hun laatste voorschoolse jaar beginnen. Het programma omvat een aantal elementen die zijn ontworpen om hoogwaardig voorschools onderwijs in alle instellingen te bevorderen, waaronder een leerplan dat geldt voor iedereen die bij het voorschoolse onderwijs betrokken is

Basisonderwijs

De basisschool omvat drie leeftijdsgroepen: kleuterschool (tot 5 jaar), lagere school (5 tot 7 of 8 jaar) (Key Stage 1) en middelbare school (tot 11 of 12 jaar) (Key Stage 2), maar in Schotland en Noord-Ierland wordt doorgaans geen onderscheid gemaakt tussen lagere en middelbare scholen. In Wales zijn de schooltypes weliswaar hetzelfde, maar heeft de Foundation Phase de voormalige Early Years (voor 3- tot 5-jarigen) en Key Stage 1 (voor 5- tot 7-jarigen) van het nationale leerplan samengevoegd tot één onderwijsfase voor kinderen van drie tot zeven jaar. In Engeland zijn basisscholen over het algemeen bedoeld voor kinderen van 4 tot 11 jaar. Sommige basisscholen hebben een kleuterschool of een kindercentrum om ook jongere kinderen op te vangen. De meeste openbare basisscholen hebben gemengde klassen voor zowel jongens als meisjes. Het is gebruikelijk om op 11-jarige leeftijd (in Engeland, Wales en Noord-Ierland) of 12-jarige leeftijd (in Schotland) direct door te stromen naar de middelbare school, maar in Engeland maken sommige kinderen de overgang via middelbare scholen die onderwijs bieden aan verschillende leeftijdsgroepen tussen 8 en 14 jaar. Afhankelijk van de leeftijdsgroepen worden middelbare scholen ingedeeld als basisschool of middelbare school.

De belangrijkste doelstellingen van het basisonderwijs zijn het verwerven van basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven en rekenen door alle leerlingen, evenals het leggen van een basis in wetenschappen, wiskunde en andere vakken. Kinderen in Engeland en Noord-Ierland worden beoordeeld aan het einde van Key Stage 1 en Key Stage 2. In Wales moeten alle leerlingen in hun laatste jaar van de Foundation Phase en Key Stage 2 worden beoordeeld door middel van beoordelingen door de leerkracht.

Secundair

In Engeland kan het openbaar secundair onderwijs in een bepaald gebied bestaan uit een combinatie van verschillende schooltypes, waarbij de samenstelling een weerspiegeling is van historische omstandigheden en het beleid van de lokale overheid. Comprehensive schools laten leerlingen grotendeels toe zonder rekening te houden met hun bekwaamheid of aanleg en zijn bedoeld voor alle kinderen uit de buurt, maar in sommige gebieden bestaan ze naast andere schooltypes, zoals grammar schools. Academies, die in Engeland actief zijn, zijn door de overheid gefinancierde onafhankelijke scholen. Academies genieten meer vrijheden om te innoveren en de kwaliteit te verhogen. Deze vrijheden omvatten onder meer vrijheid van controle door de lokale overheid, de mogelijkheid om hun eigen salarissen en arbeidsvoorwaarden voor het personeel vast te stellen, vrijheid bij de uitvoering van het leerplan en de mogelijkheid om de duur van de trimesters en schooldagen aan te passen. Het Academies-programma werd voor het eerst geïntroduceerd in maart 2000 met als doel slecht presterende scholen te vervangen. Academies werden opgericht en aangestuurd door externe sponsors, om een transformatie in de onderwijsprestaties te bewerkstelligen. Het Academies-programma werd uitgebreid door middel van wetgeving in de Academies Act 2010. Hierdoor kunnen alle openbare basisscholen, middelbare scholen en scholen voor speciaal onderwijs een aanvraag indienen om een academie te worden. De eerste focus ligt op scholen die door Ofsted als 'uitmuntend' zijn beoordeeld en de eerste van deze nieuwe academies opende in september 2010. Deze scholen hebben geen sponsor, maar er wordt van hen verwacht dat ze samenwerken met slecht presterende scholen om de normen te helpen verhogen.

In Wales nemen middelbare scholen leerlingen op vanaf 11 jaar tot de wettelijke schoolleeftijd en daarna.

De middelbare scholen die onder het beheer van de onderwijsautoriteiten in Schotland vallen, zijn algemeen vormend en bieden zes jaar middelbaar onderwijs; in afgelegen gebieden zijn er echter ook verschillende middelbare scholen met een opleiding van twee of vier jaar.

In Noord-Ierland bestaat het post-primair onderwijs uit vijf verplichte jaren en twee extra jaren als leerlingen op school willen blijven om na het GCSE / niveau 2 cursussen tot niveau 3 te volgen. Het ministeriële beleid is dat de overgang op basis van niet-academische criteria moet plaatsvinden, maar wettelijk gezien mogen post-primair scholen leerlingen nog steeds toelaten op basis van academische prestaties.

Aan het einde van deze onderwijsfase leggen leerlingen doorgaans een reeks externe examens af. Meestal gaat het om het GCSE (General Certificate of Secondary Education) in Engeland, Wales en Noord-Ierland en de Standard Grades in Schotland, hoewel er ook een reeks andere kwalificaties beschikbaar is. In Schotland studeren leerlingen voor de National Qualifications (NQ) Standard Grade (een tweejarige opleiding die leidt tot examens aan het einde van het vierde jaar van het voortgezet onderwijs) en NQ Higher Grade, waarvoor ten minste een extra jaar voortgezet onderwijs vereist is. Vanaf 1999/00 werden in Schotland aanvullende nieuwe NQ's ingevoerd om meer flexibiliteit en keuzevrijheid in het Schotse examensysteem mogelijk te maken. Tot de NQ's behoren Intermediate 1 & 2, die in de eerste plaats bedoeld zijn voor kandidaten in het vijfde en zesde jaar van het voortgezet onderwijs, maar die op sommige scholen worden gebruikt als alternatief voor Standard Grades.

Voortgezet onderwijs

Het begrip 'voortgezet onderwijs' kan in algemene zin worden gebruikt voor alle niet-geavanceerde opleidingen die na de leerplicht worden gevolgd. Het betreft onderwijs na de leerplicht (naast het onderwijs op de middelbare school), dat zich onderscheidt van het onderwijs dat aan universiteiten wordt aangeboden (hoger onderwijs). Het kan op elk niveau plaatsvinden, van basisvaardigheidstrainingen tot hoger beroepsonderwijs, zoals City and Guilds of een Foundation Degree.

Er wordt meestal een onderscheid gemaakt tussen FE en hoger onderwijs (HE). HE is onderwijs op een hoger niveau dan de middelbare school. Dit wordt meestal aangeboden in aparte instellingen, zoals universiteiten. FE in het Verenigd Koninkrijk omvat daarom onderwijs voor mensen ouder dan 16 jaar, waarbij universiteiten doorgaans buiten beschouwing worden gelaten. Het wordt voornamelijk gegeven in FE-colleges, in het kader van werkgericht leren en in instellingen voor volwassenen- en gemeenschapsonderwijs. Dit omvat cursussen voor 16-plussers die vergelijkbaar zijn met die op scholen, en sub-degree-cursussen die vergelijkbaar zijn met die op instellingen voor hoger onderwijs (HE) (die ook cursussen op bachelorniveau aanbieden) en op sommige universiteiten.

Hogescholen in Engeland die worden beschouwd als onderdeel van de FE-sector omvatten General FE (GFE) en tertiaire hogescholen, Sixth Form Colleges, gespecialiseerde hogescholen (voornamelijk hogescholen voor landbouw en tuinbouw en hogescholen voor drama en dans) en instellingen voor volwassenenonderwijs.

Daarnaast kunnen FE-opleidingen worden aangeboden in het reguliere onderwijs, zowel in zesdejaars scholen (16-19 jaar) als, vaker, in zesdejaars afdelingen binnen middelbare scholen.

In Engeland wordt voortgezet onderwijs vaak gezien als een onderdeel van een bredere sector voor leren en vaardigheden, naast bedrijfsopleidingen, onderwijs in gevangenis en andere vormen van onderwijs en opleiding buiten de school- en universiteitscontext. Sinds juni 2009 valt de sector onder het nieuwe Ministerie van Bedrijfsleven, Innovatie en Vaardigheden, hoewel sommige onderdelen (zoals onderwijs en opleiding voor 14- tot 19-jarigen) onder de bevoegdheid van het Ministerie van Onderwijs vallen.

Hoger onderwijs

Hoger onderwijs wordt gedefinieerd als opleidingen die van een hoger niveau zijn dan GCE A-level, het Higher Grade van de SCE/National Qualification, GNVQ/NVQ niveau 3 of het Edexcel (voorheen BTEC) of SQA National Certificate/Diploma. Er zijn drie hoofdniveaus van hogeronderwijsopleidingen:

- (i) Postdoctorale opleidingen die leiden tot hogere graden, diploma's en certificaten (waaronder doctoraten, masters (onderzoek en onderwijs), postdoctorale diploma's en certificaten, evenals postdoctorale onderwijsdiploma's (PGCE) en beroepskwalificaties), waarvoor doorgaans een bachelordiploma als toelatingseis geldt.
- (ii) Bacheloropleidingen, waaronder eerste graden (met en zonder onderscheiding), eerste graden met de status van gekwalificeerd docent, uitgebreide eerste graden, eerste graden die gelijktijdig met een diploma worden behaald, en tussentijdse eerste graden (waarbij studenten van een bacheloropleiding, meestal in de geneeskunde, tandheelkunde of diergeneeskunde, hun studie onderbreken om een eenjarige cursus van gevorderde studies in een verwant onderwerp te voltooien).
- (iii) Andere bacheloropleidingen, waaronder alle andere hogeronderwijsopleidingen, bijvoorbeeld SVQ of NVQ: niveau 5, diploma (HNC/D-niveau voor houders van een diploma en graad), HND (of gelijkwaardig), HNC (of gelijkwaardig) en SVQ of NVQ: niveau 4 en diploma's in het hoger onderwijs.

Als gevolg van de Wet op het voortgezet en hoger onderwijs van 1992 werden de voormalige polytechnische instituten en enkele andere instellingen voor hoger onderwijs in het studiejaar 1992/93 aangewezen als universiteiten. Studenten volgen doorgaans hogeronderwijsopleidingen aan instellingen voor hoger onderwijs, maar sommigen volgen deze aan instellingen voor voortgezet onderwijs.